

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za $\frac{1}{2}$ leta 90 Din, za $\frac{1}{4}$ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravljenje je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LET 10 IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 5. oktobra 1926.

Telefon št. 552.

STEV. 116.

Nizozemska in Slovenija.

Danes zapušča naše kraje delegacija nizozemskih gospodarskih organizacij, ki je prišla k nam, da poglobi gospodarske odnose ob teh kraljevin. Naši industrijski in trgovski krogi so pozdravili posez Holandcev ob zaključku turneje v Sloveniji v dobi sedanje poslovne in prodejne krize z iskreno dobrodošlico in nadom, da bo ta posez prinesel mnogo praktičnega uspeha, pomoči in koristi naši domači podjetnosti. Zato smatramo pri tej priliki za svojo publicistično dolžnost seznaniti naše čitatelje vsaj v glavnem z gospodarskimi razmerami na Holandskem.

Nizozemska meri 34.186 kvadratnih kilometrov in ima ca 7 milijonov prebivalcev, od katerih je 98.8% Nizozemcev. Med tuje so posebno zastopani Nemci, Belgiji in Angleži. Po veri je nad polovico protestantov, ena desetina pa je židov. Največja mesta so Amsterdam s 647.000 prebivalci, Rotterdam s 506.000 prebivalci, nadalje glavno mesto Haag s 360.000 in Utrecht s 138.000 prebivalci. Cela država meri v dolžini ca 300 km, v širini pa okrog 200 km in je gosto preprežena z vodnimi prekopi in kanali, ki povzročajo izredno rodovitost tal in so omogočili, da se je holandsko podjetstvo, vrtnarstvo in živinoreja povzpela na izredno visoko stopinjo kulture.

Od površine pripade 909.000 ha na polja, 1.200.00 na travnike in pašnike, 94.000 na vrtove in le 249.000 ha na gozdove.

Radi goste naseljenosti je vlada sklenila leta 1918. osušiti Zuydersko jezero. To ogromno tehnično delo bo končano šele leta 1952. in bo stalo ca 66 $\frac{1}{4}$ milijonov holandskih godinarjev. Holandsko vrtnarstvo in produkcija sočivja in povrtnine je svetovno znana. Zelo razvito je tudi ribarstvo, posebno pa lov slanikov in ostrig. Vrednost ulovljenih slanikov je znašala leta 1920. 36.6 milijonov holandskih goldinarjev. Producija premoga je zelo neznatna. V edinem revirju v Limburgu se producira letno 34 milijonov stotov premoga.

Industrija je na Holandskem znatno razvita. V celi kraljevini obstaja 354 rafinerij za špirit, 20 tovarn za sladkor iz repe in 10 za trsn sladkor, 28 solarn, 271 pivovarn, 92 tovarn kisa, nadalje mnogobrojne ladjedelnice, tekstilne tovarne, tovarne porcelana, žarnic, papirja, železarne in vrvarne. Važna obrtna stroka je brušenje dijamantov, katere središče je Amsterdam.

Vrednost njihove zunanje trgovine je znašala leta 1920. 3.3 milijone hol. goldinarjev, dočim je izvoz dosegel samo 1.7 milijon hol. goldinarjev. Največji delež na zunanjosti trgovini Holandske imajo Nemčija, Anglia in Belgija ter nizozemske kolonije. Mogo trguje po vojni tudi s sovjetsko Rusijo.

Glavni predmeti izvozne trgovine Nizozemske so: tekstilje 260 milijonov goldinarjev, margarin 101 milijon, žito in moka 75 milijonov, holandski sir 64 milijonov, papir 69 milijonov, maslo 56.8 milijonov, sladkor 51 milijonov in železo 50 milijonov hol. goldinarjev.

Med uvozimi predmeti je omeniti: železo in jeklo 298 milijonov, tekstilje 338, premog 230, mineralna olja 103, les 186.9, kava 65.5, oljnata semena 66.2 milijonov goldinarjev.

Proti njihovemu eksportu zelenjava in cvetlic se v zadnjem času zapira-

jo uvozne države ena za drugo. Največji udarec je bila uvedba visoke prohibitične carine in nato prepoved uvoza v Združene ameriške države in uvedba 18% uvozne carine na sir v Nemčijo.

Holandska ima obsežno trgovsko mornarico, ki šteje 283 jadrnic s 27 tisoč 213 tonami in 570 parnikov z 804.307 tonami. Največja luka je Rotterdam, ki je druga največja luka v Evropi. Na njo pripade 55% vsega pomorskega prometa, nadalje Amsterdam z 20%, Vlissingen s 4% in Hook van Holland s 4%. Poleg tega ima Holandska 3200 plovnih kanalov, 4800 kilometrov cest, 3820 km železnic ter 8200 km brzjavnih in 3540 telefonskih vodov.

Denarna enota je holandski goldinar, ki ima 100 centov in ki notira sedaj 22.70 Din.

Nizozemske kolonije v Južni Ameriki in vzhodni Indiji so skupno nadstokrat večje kot materinska zemlja. Samo holandske posesti v Indiji znašajo 1,915.000 km² s 47.5 milijoni prebivalcev. Sem spadajo med drugimi na kolonijah izredno bogati in roditveni otoki:

1. Java in Madeira 131.000 km² s 34 milijoni prebivalcev.

2. Sumatra 415.000 km² s 5 milijoni prebivalcev.

3. Borneo 553.000 km² z 1.5 milijona prebivalcev.

4. Celebes 185.000 km² s 3 milijoni prebivalcev.

V teh kolonijah se nahaja komaj dobrih 100.000 Nizozemcev, ostalo prebivalstvo so deloma Kitaje, Malajci itd.

Glavni produkti Jave so: kokosovi orehi, riž, koruza, cimet, čaj, kaučuk in sladkorna trska, kakao, tobak, indigo ter kava. Poleg tega je tam razvito pridobivanje cina in premoga.

Na severnem delu južne Amerike se nahaja holandska Guyana, ki ima 129.000 km² površine in 109.000 prebivalcev. Poleg že našetih kolonijalnih predmetov izvaja Guyana še banane, melaso, rum in zlato.

Trgovski promet Nizozemske z našo kraljevino je bil po dosedanjih uradnih statističnih izkazih zelo neznaten, vendar vedno znatno aktivnen v prilog Holandcev. Znašal je (v milijonih dinarjev): izvoz: izvoz:

leta 1920	4.4	0.5
leta 1921	17.3	1.3
leta 1922	95.4	14.06
leta 1923	76.1	16.3
leta 1924	73.9	36.6
leta 1925	159.5	28.3

Pri našem izvozu igrajo glavno vlogo koruza, suhe slike, karbid, cement, tanin, bauksit in proizvodi lesne industrije, dočim pridejo pri uvozu v glavnem v poštev bombaž, kolonijalno blago, surove kože, olja itd.

Direktne trgovske zveze med nizozemskimi in našimi trgovskimi krogi obstojajo že dolga decenija. Davno pred svetovno vojno so imele razne industrije iz Slovenije živahnje stike z nizozemskimi kolonijami v Orientu, odkoder so dobavljali za svoje obrate surovine preko severnih jadranskih pristanišč, pa tudi promet preko kontinenta med Holanskim in našimi krajji, ki je bil znaten v industrijskih produktih in kolonijah. Po prevratu se je situacija izpremenila in nam je bilo treba popolnoma nove gospodarske orientacije. Mnogo zvez je bilo vsled raznih neprilik, predvsem radi pomanjkanja ugodnih in cenih parobrodarskih zvez ukinjenih in je naša živa želja, da se stvari čimprej možnost, da jih obnovimo.

Večina naše eksportne trgovine, kar tudi importne, se vrši danes še s posredništvom naših sosednjih držav, zato izražamo iskreno željo, da se čimprej stvari nova in čim širša podlaga za vzajemno poglobitev trgovskih odnosev in izmenjave blaga. Ob priliku, ko sklepa naša delegacija trgovsko pogodbo z Anglijo, Belgijo in Francijo, moramo izraziti željo, da se stara pogodba med kraljevino Srbijo in Holandijo, ki datira iz leta 1881., čimprej nadomesti z novo pogodbo, ki bi omogočila intenzivnejši razvoj poslovnih odnosev ob teh državah.

Obsirna gospodarska poročila našega generalnega konzula g. Majnarda Merensa v Amsterdamu nam nudijo najpodrobnejši pregled o možnostih inicijative in vzpostavitve novih stikov med našo državo in Holandijo. Naši gospodarski krogi budno sledijo njegovim prizadevanjem in prepricanju smo, da njegov trud ne bo ostal brez pozitivnega uspeha. Velike nade ponagamo tudi na ta obisk, da ustvari in prinese našemu gospodarstvu možnost hitrejšega poleta iz sedanje depresije, ki ovira našo gospodarsko aktivnost.

Mednarodni železni kartel podpisani.

30. septembra so podpisali v Bruslju dogovor o mednarodnem železni kartelu, 1. oktobra je stopil v veljavo. Podpisali so ga Nemci, Francozi, Belgiji in Luksemburžani; Loucher želi, da bi se kartel razširil. Kakor vse kaže, bodo kmalu tudi druge države zraven.

Ta dogovor je prvi veliki mednarodni dogovor v gospodarstvu, zaključek dobre gospodarskih bojev in naših sovražnosti ter začetek mednarodnega gospodarskega sodelovanja v skupni blagor vseh.

Pogajanja so bila zelo dolgotrajna, vsak bralec našega Kovinskega trga dobro ve. Težave so delali Belgiji, direktno; indirektno pa posebno Angleži in Italijani. Belgiji so zahtevali kvoto 290.000 ton, ponujali so jim jih 265.000. Sedaj so se zedinili na bazi 282.000; to pomeni 11.55% skupne prodejne svote kartela, ki so jo določili na 27.528.000 ton surovega jekla in ki jo tekom let pod govorimi pogoji lahko dvignejo na 30 milijonov ton. Diferenca je namenjena zlasti kvotnim zahtevam tistih držav, ki bodo pozneje kartelu pristopile, v prvi vrsti Češkoslovaški in Poljski. Ne pričakujejo pa samo kontinentalnih držav, temveč tudi Anglijo, prej ali slej. Po drugih poročilih bi dobiti Belgija 295.000 ton = 12.56% vse prodejne. Francija dobi kvoto 8 milijonov ton, Nemčija 10 do 11, kar pomeni ca. 70% njene kapacitete, Luksemburška 3% manj kot Belgija, za saarsko ozemlje bodo določili poseben kontingent. Ce bodo prodejne dvignili na 50 milijonov ton, se bo belgijska kvota zvišala za 2.85%; če bo prodejna padla pod 27.538.000, pa bodo sorazmerno padli tudi kvotni odstotki posameznih držav.

Določitev kvote se je ravnala po prodejnosti leta 1925 in prve polovice leta 1926. Nemška prodejna je znašala lani nad 12 milijonov ton, v prvih letošnjih šestih mesecih 5.2, belgijska 2.5 in 1.3, francoska 7.5 in ca 4, luksemburška 2 in 0.9; skupaj lani 25.711.000 ton surovega jekla, letos v prvi polovici pa 12.681.000. Kljub temu so pa prodejno število dvignili

tako na omenjeno višino 27.528.000 ton.

O izjavi glede eminentne važnosti dogovora podamo danes izjavo Stresemanna, nemškega ministra za zunanjne zadeve:

»V mednarodnem železni dogovoru vidim gospodarskopolitični dogodek komaj precenljive dalekosežnosti. Vidim nevarnost, ki obstoji v tem, da se tako velika gospodarska moč združi v par rokah; kljub temu pa dogovor pozdravljam, in se mi nihče ne sme čuditi. Kajti na drugem polju se je tukaj uresničila misel, ko je udejstitev na političnem polju smatram za svojo življensko nalogo. Industrijske skupine, kojih nasprotstva so se zdeli pred kratkim nepremostljiva, so se zedinile, in so uredile prodejno z ozirom na sedanje potrebe in na potrebe svetovnega trga. Sicer ta kartel ni prvi svoje vrste, a je brez dvoma največji, kar se jih je do sile sklenilo; tako glede dejstva, da gre za eno temeljnih snovi narodnega gospodarstva.

Na železni kartel pa naslanjam še drugo svoje upanje, namreč, da bo temeljno razmerje velikih industrij na mednarodnem trgu postal sedaj drugačno.

Ze pred vojsko, zlasti pa v sili prve povojske dobe, se je zdelo, da gre ves razvoj za tem, da močna industrija poskuši dvigniti svojo prodejno do najskrajnejše izmere in da si pridobi na svetovnem trgu na škodo industrij drugih držav koliko mogoč obsežen delokrog; danes smo pa spoznali, da mora privesti tak večen boj s svojim trajnim menjavanjem do nezdravega kolebanja v cehah in da koncem koncem nikomur ne koristi. Zlasti moram opozarjati na nevarnost, ki jo roditi interesnega nasprotstva polna atmosfera ne samo v industriji, temveč tudi v političnem miru narodov. Zato se veselim, da je napravljen sedaj začetek, ki bo vse napetosti odstranil.

Kar se mi na mednarodnem dogovoru najbolj dopade, je dejstvo, da hoče biti res mednaroden. To se vidi iz določbe v dogovoru, da mu lahko pristopi industrija vsake dežele. Upajamo, da ni več daleč čas, ko bo splošno prodrlje prepricanje, da pridejo na gospodarskem polju narodi s pametnim in odkritosrenim skupnim delovanjem dalje kakor pa z neoviranim tekmovanjem. Naj bi rodila velika misel, ki je podlaga dogovora, dobre sadove in naj bi se po njegovem zgledu zedinile tudi druge industrijske paroge čez ozke deželne meje k skupnemu delu!

Priobčili bomo tudi še izjave drugih pomembnih politikov in narodnih gospoda.

Podaljšanje stanovanjskega zakona.

Po dolgih bojih in živahnem razpravljanju v skupščinskem odboru za proučevanje načrta novega stanovanjskega zakona je odbor v soboto sklenil, da ostane sedanji stanovanjski zakon z nekaterimi spremembami v veljavi do 1. novembra 1927. Krog zaščitenih se je znatno skrčil in sicer izpadajo od zaščite vsi obrtniki. Ne izide pač zakon ali katerisibodi ukrep vlade, da ne bi prinesel za gospodarske kroge nov udarec. Zdi se res, da hoče vlada po velikem prizadevanju in iskanju sredstev za omiljenje težkega položaja sanirati gospodarsko krizo s tem, da uniči od trgovine, obrti

in industrije tudi to, kar še s silo vegerita.

Odbor je z malimi spremembami sprejel osnutek ministrstva socialne politike. Novi zakon bo veljal do 1. novembra 1927, na kar se vsaka zakonska zaščita najemnikov ukine in prepusti hišnim posestnikom prosto razpolaganje s stanovanji.

Sedaj veljavni stanovanjski zakon se spremeni v nastopnem:

Clen. 1. Svobodno razpolaganje s stanovanji v starih hišah se omeji po določbah tega zakona, ki velja do 1. novembra 1927.

Clen. 12. Nikomur se ne more dodeliti stanovanje večje od 4 sob, pri čemer kuhična in druge pritikline ne štejejo za sobe. Oni, ki še imajo večja stanovanja kakor 4 sobe, more stanovanjsko sodišče na zahtevo hišnega lastnika nadstevilne sobe odvzeti in jih dodeliti drugemu.

Ce se najemnik in hišni posestnik ne more pogoditi glede višine najemnine, a gre za stanovanje od največ 3 sob, znaša najemnina v zmislu čl. 11. šestkratno predvojno najemnino (računano v dinarjih), pri stanovanjih 4 sob pa osemkratno predvojno najemnino (računano v dinarjih), toda le, če je najemnik:

1. državni uradnik (uslužbenec, služitelj), častnik, njihove rodbine in vdove, izjemni oficirje in državne uradnike-zdravnike, inženjerje, veterinarje itd., ki vrše privatno prakso.

2. Upokojenci in upokojenke, njihove rodbine in vdove, izjemni upokojence-zdravnike, inženjerje, odvetnike, zobotehnikе itd., ki vrše privatno prakso.

3. Duševni delavci kot: književniki, umetniki, slikarji, pesniki, gledališki igralci, novinarji in drugi, ako mesečni dohodki vseh rodbinskih članov, ki stanujejo v dotičnem stanovanju, ne presegajo 3000 Din.

4. Duhovniki v pokolu (vseh verovizovedi), njihove rodbine in vdove.

5. Vojni invalidi in njihove vdove, ako so v slabem gmotnem položaju.

6. Vojne vdove in sirote, rodbine v vojni padlih in umrlih vojakov, ako so v slabem gmotnem položaju.

7. Vsi fizični delavci (tudi obrtniki, ki ne delajo na svoje lastno ime in nima svoje lastne delavnice, marveč so zaposleni pri kakem podjetju ter imajo mesečno ali dnevno plačo), vse industrijski in drugi delavci, ako skupni dohodki vseh rodbinskih članov, ki stanujejo v istem stanovanju, ne presegajo 3000 Din.

8. Trgovski in industrijski nameščenci in pomočniki (v kolikor niso označeni že v predhodni točki), ako skupni mesečni dohodki vseh rodbinskih članov, ki stanujejo v dotičnem stanovanju, ne presegajo 3000 Din.

9. Uradniki in nameščenci samopravnih oblasti (občin itd.), ako nima svoje poslovnih dohodkov in mesečni dohodki vseh rodbinskih članov ne presegajo 3000 Din.

LISTEK.

ODREDBE O DRŽAVNIH NABAVAH PO ZAKONU O DRŽAVNEM RACU NOVODSTVU O NJIHOVEM IZVANJU V PRAKSI.

(Referat tajnika Centrale industrijskih korporacij g. dr. Cvetka Gregoriča na IV. gospodarskem kongresu v Beogradu.)

(Nadaljevanje.)

Naposled moramo navesti še nekatere slučaje, kateri dokazujejo, da se pri oddajanju licitacij ne postopa po principu, da se po možnosti priznava prvenstvo domaćim podjetjem. V nekem slučaju je šlo za dobavo raznih predmetov. Domača firma je bila za nekatere predmete dražja, za nekatere pa cenejša od cene inozemskega blaga po vračunjenem odstotku zaščite. Celotna cena ponudbe domaće firme za vse predmete licitacije je bila dražja nego inozemske ponudbe po vračunjenem zaščitnem odstotku. Radi tega domaća firma ni dobila dobave, da si bi se ji mogla oddati brez všakih težav vsaj za predmete, za katere je stavila cenejšo ponudbo. V drugem slučaju je bila razpisana istotna dobava raznih predmetov. Za nekatere predmete je bila domaća firma cenejša, za nekatere pa

višino mesečnih dohodkov ugotovi sodišče po svobodni oceni.

Osebe, navedene v 1. in 2. točki tega člena, čijih postranski dohodki znašajo letno več kakor 36.000 Din, nima pravice na zaščito po tem zakonu.

Clen 17. Premeščeni uradniki in nameščenci izgube 6 mesecev po premestitvi pravico do stanovanja v svojem starem službenem mestu.

Clen 8. Vse odredbe stanovanjskega zakona z dne 15. maja 1925 (t. j. sedanjega stanovanjskega zakona), ki so v nasprotju z določbami tega zakona, izgube s 1. novembrom 1926 svojo veljavno.

Clen 9. Dodeljevanje stanovanj po tem zakonu vrši do 1. maja 1927 stanovanjsko sodišče. Določbe tega sodišča, ki do tega dne ne bodo izvršene, izgube s tem dnem veljavnost, izvzmi pri državnih uradnikih, ki bodo premeščeni v času od 1. maja do 1. novembra 1927.

Clen 10. Hišni lastniki, ki se s svojimi najemniki ne morejo pogoditi za najemnino od 1. novembra 1927 naprej, so dolžni, da jim odpovedo stanovanje v roku od 1. oktobra do 1. novembra 1927 potom pristojne policijske oblasti (v Sloveniji bržkone preko pristojnega okrajnega sodišča). Ako se najemnik, ki mu je na ta način odpovedano stanovanje, do 1. novembra ne izseli, izvrši deložacijo na zahtevo hišnega posestnika pristojna oblast.

Clen 11. Ako bo v času od 1. maja do 1. novembra 1927 izpraznjeno kako stanovanje v hišah, na katere se nanašajo omejitve tega zakona, je hišni posestnik dolžan, prijaviti izpraznjeno stanovanje pristojnemu sodišču. Ako sodišče tega stanovanja v roku dveh mesecev ne dodeli kakemu upravičencu po čl. 9. tega zakona, ima hišni posestnik pravico, da prosto razpolaga s tem stanovanjem.

Novi stanovanjski zakon stopi v veljavo s 1. novembrom 1926. Osnutek, ki ga je v stilizaciji sprejel odbor, bo v prihodnjih dneh predložen Narodni skupščini v končno odobritev.

Holandci v Ljubljani.

Skupina Holandcev, o kateri smo poročali že v zadnjem listu, je hotela na svojem informativnem potovanju po Jugoslaviji posetiti tudi Slovenijo. Pod vodstvom senatorja nizozemskega parlamenta g. dr. I. N. Heerkens Thyssen-a je skupina, v kateri se nahajajo zastopniki holandskih trgovskih in industrijskih krogov, najprej posetila Beograd in Zagreb, od koder je prispela v nedeljo z brzovlakom ob 11. predpoldne v Ljubljano.

Na kolodvoru so pozdravili odlične goste zastopniki tukajšnjih gospodarskih krogov in oblasti. V imenu velikega župana je gostom izrekel dobrodošlico načelnik g. dr. R. Marn, v imen-

dražja od inozemske ponudbe. Skupna cena domače firme za vse predmete dobave je bila nižja nego cena inozemske ponudbe po vračunjenem zaščitnem odstotku. V tem slučaju se je dobava odala na škodo domače firme, ki je dobila dohavo samo onih predmetov, glede katerih je bila cenejša in za katere je kalkulirala povsem nerentabilno ceno samo zato, da bi bila glede skupne vso te cenejša in da dobi celo dohavo, katera je bila razpisana.

Sličnih slučajev je mnogo in so dokaz, da državna administracija nimata dovolj ljubavi in prijateljstva za domače gospodarstvo.

Kaveija, obveza ponudnika.

Glede višine kaveije se izraža želja, da se kaveija za domače ponudnike z cizrom na težke prilike zniža.

Ravnato se želi, da ministrstvo za finance z uporabo določila čl. 24 pravilnika dovoli registriranje garantnih pisem tudi pri delegacijah ministrstva finančnih, odnosno pri oblastni finančni direkciji v Novem Sadu.

Predjetjem, posebno manjšim, bi bilo treba olajšati udeležbo pri licitacijah, čeprav bi se licitacije ne udeležili osebno, da si tako prihranijo stroške poto-

nu zbornice za trgovino, obrt in industrijo pa nje predsednik g. I. Jelačin ml. Med drugimi, ki so bili ob prihodu predstavljeni holandskim gostom, smo videli predsednika Zveze industrijev g. D. Hribarja, predsednika društva denarnih zavodov g. generalnega ravnatelja A. Tykača, tajnike trgovske zbornice gg. dr. F. Windischerja, I. Mohoriča in dr. Plessa, tajnika Zveze industrijev gg. dr. Golio in Goriupa, zastopnika ljubljanskega gremija trgovcev g. Fabiani i. dr. Za pozdrave se je v imenu gostov zahvalil g. dr. I. N. Heerkens Tyssen.

Vnedeljo popoldne so si gosti ogledali Bled, kjer jih je pozdravil blejski župan g. Kenda. Ponovno so gostje na poti, a zlasti na Bledu dali duška svojemu navdušenju nad lepotami naše Gorenjske.

V pondeljek so si Holandci, med katerimi sta tudi dva večja trgovca s tobakom, ogledali ljubljansko tobačno tovarno, Državni zavod za čipkarsko obrt in markantnejše točke mesta. — Popoldne je sledil poset papirnice v Vevčah.

Po pregledu papirnice v Vevčah so se gosti vrnili na avtomobilih v Ljubljano, kjer je imel član skupine g. prof. dr. W. Westerman predavanje o kulturnih in gospodarskih prilikah na Nizozemskem. Predavanje je spremljalo film z najzanimivejšimi slikami. Dvorana Matice je bila nabito polna; vse so z zanimanjem sledili predavanju in proizvajaju krasnega filma.

Zvečer so gospodarske organizacije priredile gostom v čast večerja v prostorih Ljubljanskega kluba. Goste je pozdravil kot hišni gospodar predsednik kluba g. dr. Vidmar, nato v imenu vlade načelnik g. dr. Marn. Imenom Zveze industrijev je nazdravil Zvezin predsednik g. D. Hribar, nakar je sledila zdravica g. I. Jelačina ml., predsednika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Na pozdrave je odgovoril in se zahvalil za gostoljubnost vodja ekspedicije senator g. dr. Thyssen, a zanimive besede je spregovoril tudi industrijač iz Amsterdama g. C. F. Utermöhln. Tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. F. Windischer je po kratkih uvednih besedah izročil vsakemu gostu po en izvod poročila, kojega je izdelala naša zbornica speciell za goste. Poročilo vsebuje najvažnejše statistične podatke o Sloveniji ter nudi lepo, zaokroženo sliko o gospodarskih razmerah v Sloveniji in o možnostih za navezanje stikov z Nizozemsko. Poročilo bo gostom pri iskanju poslovnih zvez z nami v najboljšo oporo. Vsak gost je dobil tudi po en seznam izvoznih in uvoznih tvrdk zborničnega okoliša.

Večer je potekel v intimnem razgovoru, ki je nudil priliko, da so se zastopniki holandskih in naših gospodarskih krogov pobliže medsebojno spoznali, kar ne bo ostalo, upajmo, brez porisnih praktičnih posledic.

Vsi ponudniki, ki so se udeležili licitacije ali direktne pogodb, ostanejo po čl. 40 a in 53 pravilnika s svojimi ponudbami v obvezni, dokler se odločba o licitaciji ne priobiči licitantom; še le ob tej priliki se ponudnikom vrača kaveija.

Ze na drugem kraju smo razložili, da se vsled zavlačevanja odločbe o licitaciji (večkrat tudi znatno preko zakonito določenega 30-dnevnega roka) more napraviti ponudniku, ako se mu oddajo nabave ali dela z veliko zamudo, ogromno škodo.

Radi tega je treba v zakonu (čl. 90 ali 96) spremeniti določilo, da licitanti ostanejo v obvezni samo gotov čas, a po preteku tega časa morejo s posebno izjavo ponudbo umakniti. Rok bi se moral določiti v pogojih po naravi posla in po vrsti blaga. Pri predmetih, glede katerih se cena pogosto menja, bi moral biti rok čim krajši, 10 do 15 dni, eventuelno še krajši.

Začasne kaveije bi se morale vračati,

NAČRT JUGOSLOVANSKE-ITALIJANSKE BANKE.

Od leta 1924 na 1925 se je znižala eksportna vrednost Italije v Jugoslavijo prav bistveno (od 20.5 na 18.7) in prav tako eksportna vrednost Jugoslavije v Italijo (od 28.9 leta 1924 na komaj 20 leta 1925). Obe državi uvidevata, da je prvi vzrok tega nazadovanja pomanjkanje odnosnih trgovskih in industrijskih kreditov in so obojestranski kompetentni činitelji sklenili, da bodo v najbližjem času proučili načrt nove jugoslovanske-italijanske banke. Kakor zatrjujejo merodajni gospodarski krogi, je zlasti občutno pomanjkanje živine in mesa v Italiji napotilo Italijane k temu predlogu. Jugoslavija bo predlog gotovo ugodno upoštevala, če bo oprt na dobro organizacijsko podlogo in ne bo, kakor smo pri vsaki pogodbi, ki jo sklenemo z Italijani, upošteval enostransko samo interes Italijanov. Doslej smo pač bili tako naučeni, da so se pogodbe z Italijo sklepale bolj v formi diktata, nego obojestranskega sporazuma, brez vsakega oziroma na naše interese, zato se tudi že govorje o novi banki upravičeno bojimo!

Trgovina.

Pred ratifikacijo trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Turčijo. V soboto se je vrnil z dopusta v Beograd turški poslanik Sihmet-beg ter je interpeliral pri vladu glede zaključka trgovinske pogodbe med Turčijo in Jugoslavijo. Pogodba se bo ratificirala takoj, ko se vrne jugoslovanska finančna delegacija iz Francije. Nadalje je protestiral proti sekvestraciji finančne turških podanikov, bivajočih v Jugoslaviji. Izrazil je tudi svoje začudenje, ker jugoslovanska vlada ni demantirala vesti, da bi bila soudeležena pri enem vojnem naklepku, ki ga je skoval bivši predsednik grške vlade in diktator Pangalos. Pomočnik zunanjega ministra Jovan Marković je na to zadnje vprašanje odgovoril, da je jugoslovanska vlada smatrala take neresne in bedaste vesti, ki so predkratkim krožile po grških listih, za nevredne odgovora.

Naša trgovina s Švedsko. Naša trgovina s Švedsko je še zelo neznačna, dasi obstajajo vsi pogoji za intenzivnejše gospodarske stike med nami in to državo. Leta 1925 je znašal izvoz iz naše države v Švedsko 6 milijonov 537.790 dinarjev. Leta 1921 je znašal naš izvoz na Švedsko samo 48.160 Din in je tedaj porast izvoza v letu 1925 sicer zadovoljiv, vendar bi bilo pričakovati, da se bo še bolj razvil. Pri izvozu na Švedsko tvori največjo postavko naše živila in sicer se je od celokupnega izvoza v letu 1925 izvozilo samo živila za 5.735.000 Din, medtem ko odpade malenkostni ostanek na vse druge produkte, ki se izvajajo od nas na Švedsko.

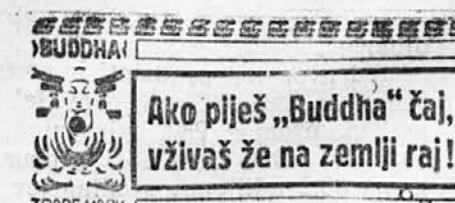
Jugoslovensko-grška pogodba. Grški listi in načelniki strank se postavljajo na nasprotno stališče glede jugoslovansko-grške trgovinske pogodbe, češ, da je Pangalos napram Jugoslaviji preveč popustil, ker je dovolil aktivno izrabljajanje njenega

čim prestane obveza posameznih ponudnikov.

Ako bi se licitacija sama imela smarati bodisi iz formalnih, bodisi iz materialnih ozirov za neuspelo, odnosno ako se kako ponudbo ne smatra za veljavno, se naj varščina vrača takoj po licitaciji. Gospodarski krogi se tako pogosto pritožujejo, da imajo težave pri vračanju kaveije, katere dobivajo nazaj še le vsled raznih intervencij. Dogaja se pogosto, da se licitanti, katerih ponudbe se niso sprejele, ne obveščajo o končni odločbi licitacije, a kadar sami zahtevajo povračilo kaveije, se jim zaračunava še pristejbina za hranjenje kaveije za ves čas iz oddprtive licitacije.

Zahtevamo, da se vsi licitanti takoj obveščajo o končni odločbi licitacije in da se hranarina pobira še le počenši od 16. dne po vročitvi obvestila o končni odločbi.

(Dalje prih.)

svobodne cone v Solunu in se jugoslovenski izvoz že vrši v veliki meri preko Soluna. Pričakujejo, da nova poslanska zbornica in nova vlada ne bosta ratificirali jugoslovensko-grške pogodbe.

Češki volneni trg. Ze več tednov sem je češki volneni trg zelo poživljiv in je zlasti povpraševanje po volnenem predelu prav živahno, ob trajno rastočih cenah. Tudi eksport se dviga; zlasti od kar se je opomogla nemška volnena trgovina, nastopa Nemčija kot močen kupec češkega prediva. Zato so pa tudi češke predilnice volne sedaj prav dobro zapoštene in so založene z naročili do februarja in deloma tudi do marca prihodnjega leta.

Lichtova cenitev sladkorja. Znani nemški statistik Licht priobča prvo svojo cennitev sladkorne producije v kampanji 1926/27. Navaja glavne države: Nemčija 1,800.000 ton (lani 1,600.000 ton), Češkoslovaška 1,200.000 ton (lani 1,520.000 ton), Francija 700.000 ton (lani 755.000 ton), Poljska 600.000 ton (lani 590.000 ton), Rusija 1,000.000 ton (lani 1,050.000 ton), Holandska 300.000 ton (lani 310.000 ton), Belgija 285.000 ton (lani 335.000 ton), druge države 1,455.000 ton (lani 1,307.000 ton), vsa Evropa 7,340.000 ton (lani 7,467.000 ton). Ves minus napram lanskemu letu bi znašal torej samo 127.000 ton oziroma 1.7%.

Industrija.

Fordove tovarne v naši državi. Kakor se čuje je nameraval Ford ustanoviti v Carigradu tovarno za montiranje svojih avtomobilov. Ker so pa nastale pri realizaciji tega načrta v Carigradu, a nato tudi v Aleksandriji gotove težkoče, je Ford sklenil zgraditi tovarno na naši obali, najbrže v Splitu. Realizacija tega projekta pa je edvisna od tega, da se novemu podjetju zagotovi prodaja vsaj 3000 komadov na leto. Naravno, da bi spadala v delokrog te tovarne ne samo naša država, ampak tudi celo jugovzhodna Evropa.

Izčrpanje naftnih vrelecev na Poljskem. Poljski gospodarski list pricbuje poročila o položaju poljske industrije nafta, iz katerih izhaja težka skrb za bodočnost, ker vreleci v Boryslawi, ki dajejo tri četrtine gališke naftne, bolj in bolj pojema in bo težko najti polnovrednega nadomestila. Z novimi metodami izčrpanja odnosno vrtanja je možno donosnost izdatno dvigniti. Za nadomestilo se hoče po novih metodah, ki so se izkazale pri produkciji naftne na Angleškem, intenzivnejše izrabljati jame v Staravisu in Pasiczni, ki so znane po dobri kvaliteti olja in tudi niso pregloboke. Za enkrat pa manjka za nove stroje in naprave potrebnih gmotnih sredstev.

Ogrski špirit. Med industrijskimi in poljedelskimi tovarnami špirita na Ogrskem so se vršila že dalj časa pogajanja, da bi se doseglo pri vladni zvišanje kontingenta. Dosej je znašala producija industrijskih tovarn 160.000 hl na leto, producija poljedelskih žgalnic pa 80.000. V konferenci, ki se je vršila pod predsedstvom finančnega ministra, se je doseglo zvišanje za 42.000 hl, v prejšnjem razmerju 2:1, torej 28.000 in 14.000. Zvišanje utemeljujejo z večjo domačo porabo in z dobrimi eksportnimi možnostmi (Ogrski eksportira na leto 100.000 do 120.000 hl špirita).

Češkoslovaško pivo. Češkoslovaška industrija piva splošne krize najprvo ni posebno čutila. Sedaj se pa že pozna. Nazadoval ni samo domači konsum, kar se da razlagati z mrzlim in vlažnim poletjem, nazadoval je tudi eksport. V prvih šestih letošnjih mesecih na primer za 20.5%. Ves eksport piva je znašal v prvem letošnjem poletju 150.590 stotov napram 190.800 lanskim stotom. Namesto približanja predvojnim razmeram, ko je eksport leta 1913 beležil številko 1,200.000 q, vidimo nazadovanje. Vzrok vidijo na eni strani v carinski politiki nakupujočih držav, na drugi strani pa v visokih transportnih stroških, ki zelo otežkoajo kalkulacijo eksporterjev. Pozna se tudi padajoča nakupna moč širokih slojev prebivalstva in rastoče varčevanje tako doma, kakor v inozemstvu.

Denarstvo.

Prejemanje kovanega drobiža pri poštab. Glavna poštna blagajna je tako začela s kovanim drobižem po 0.50, 1 in 2 dinarja, da že nima več prostora, kamor bi devala ta drobiž, kojega se je našlo že za nekaj milijonov. Ker je izda-

la država denar zato, da pride med ljudstvo in ker ponekod kovanega drobiža primanjkuje, dočim ga je pri pošti toliko, da ovira promet, je izdala Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani svojim podrejenim organom okrožnico, ki zanima vse, ki imajo posle s pošto in v kateri med drugim odreja: 1. Nobena pošta ne sme prevzeti od nobene stranke več kovanega drobiža kot za 100 dinarjev po 0.50, za 200 dinarjev po pol dinarja in za 500 dinarjev po 2 dinarja, in to brez izjeme, pa naj bo vplačnik kdorkoli. 2. Vsaka pošta mora pri vsakem izplačilu do 100 dinarjev izplačati stranki ves znesek v kovanem drobižu, pri večjih zneskih pa najmanj za 100 dinarjev. Če ji vzlič temu še preostaja preveč kovanega drobiža mora izplačati strankam pri večjih zneskih do 200 dinarjev drobiža po en dinar in do 500 dinarjev drobiža po 2 dinarja. Ako bi stranka ne hotela prevzeti drobiž do teh zneskov, je to teliko, kakor, da cdklanja sprejem nakazanega denarja. 3. Pošte v okrajih kjer so davni uradi morajo imeti ves razpoložljiv denar v kovanem drobižu, tako, da lahko vsak čas pokrije potrebe davčnega urada po tem drobižu. 4. Nobena pošta ne sme odvesti kovanega drobiža, ampak mora gledati, da razvede vsega med prebivalstvo.

Državni dohodki na Angleškem. V zadnjem polletju znaša deficit angleških državnih dohodkov 61,725.000 funтов proti 35,972.000 v letu 1925. Največji vpliv na dočok dohodninskega davka in sladkorne takse je imel premogovni štrajk. Prvi se je znižal za 15 in pol milijona funtov, zadnja pa za 6 in pol. Državni dohodki šestih mesecev so znašali 322,266.000 funtov, kar pomeni nazadovanje za 21,669.000 funtov. To ni efektivna zguba, temveč se je zamudilo samo pobiranje doneskov; od poteka premogovne krize bo odvisno, kdaj bodo te zneske spet dobili nazaj. Povišek državnih izdatkov je v prvi vrsti posledica pomnoženih zahtev za upravo. Izdatki so znašali 383,990.000 funtov, za 4,083.000 funtov več kot v odnosni dobi lanskega leta. Dohodki telefona so se zvišali za 800.000 funtov na 8,550.000 funtov. Pošta je pričakovala višje dohodke, pa jih je imela za 480.000 funtov manj.

Podružnice Banca Dalmata di Sconto. Ministrstvo trgovine in industrije je izdalo dovoljenje za otvoritev podružnice »Banca Dalmata di Sconto« v Splitu in Sibeniku, pod pogojem, da te podružnice vršijo le bančne posle(!).

Promet.

Poljske železnice. Po zgledu Belgije bodo postopali tudi na Poljskem. Poljska vlada je hkrati z ustanovitvijo prometnega ministrstva izdala odredbo, da se bodo upravljal poljske državne železnice kot zasebno podjetje na trgovski podlagi. Podjetje bo prevzelo upravo državnih in zasebnih železnic in bo vodilo njih eksplotacijo. Vodstvo bo imel prometni minister, vrhovno upravo pa generalni ravnatelj, ki ga bo imenoval državni predsednik. Novo podjetje po prevzelo vse obveznosti, prav tako uradnike in delavce.

Strokovno šolstvo.

Državna kmetijska šola na Grmu. spočela, da se bo šolsko leto na tej šoli pričelo šele dne 6. novembra l. l. potem, ko zapuste sedanji učenci zavod. Oni letošnji prosilci, ki bodo v šolo sprejeti, bodo obveščeni o sprejemu sredi oktobra, tako da se še lahko pripravijo za vstop v zavod. Seznam odklonjenih se bodo vposlal ministrstvu za kmetijstvo radi eventualne pridelitve v druge zavode.

RAZNO.

Zaključitev prijateljske pogodbe med Francijo in Jugoslavijo. Naš zunanji minister dr. Ninčić se je odpeljal iz Pariza v Beograd po zaključenih pogojanjih o francosko-jugoslovenski prijateljski pogodbi, ki je izdelana po vzorecu pogodb med Parizom in Prago ter med Parizom in Bukarešto. Baje je pogodba že parafirana, vendar pa sedaj še neobjavljena, da se ne otežkočijo pogojanja med Riom in Beogradom, ki so že v teku.

Suspendirana uprava Delavske zbornice v Novem Sadu. Radi nerednosti v

upravi Delavske zbornice v Novem Sadu je ministrstvo za socialno politiko upravo razpustilo.

Avstrijska žetev. Te dni se objavljajo prvi podatki o letini leta 1916, ki kažejo, da letošnja letina kljub slabemu vremenu ni zaostala za lansko letino, ki je bila izredno ugodna. Letos je bilo mogoče doseči tako ugodne uspehe le, ker se je obdelalo veliko več zemlje, katero se je racionalno izboljšalo. V l. 1926 se je obsegalo 7270 ha več nego l. 1925 in za 20.000 ha več nego leta 1923. Donos pšenice v l. 1926 je bil po množini sicer za 7% slabši, toda kvaliteta je veliko boljša, ker je vsled moče boljše dozorevala. Z letošnjo producijo bo mogoče pokriti 50% avstrijskega konzuma. Rž je slabše rodila nego leta 1926. Prvotno se je cenilo, da bo žetev za 18% neugodnejša, po zadnjih podatkih pa se ta ocena zniža na 12%. Ker je lanski pridelek pokrival 110% avstrijskega konzuma, bo letošnji pridelek pokril 98% celotne potrebe. Izredno ugodna je po cenitvah letina ječmena in ovs. Donos ječmena je za 10% več nego lani in bo letos brez težav mogoče z lastnim pridelkom pokriti celotno potrebo. Denos ovs-a sicer še ne krije vse potrebe, vendar pa bo potrebno uvoziti samo približno eno desetino celokupnega konzuma. Poljedelski krog v Avstriji naglašajo, da je letošnja letina pokazala, da bi se ob nadaljnjem smotrenem pospeševanju poljedelstva dalo tekom nekaj let v Avstriji pridelati toliko žita, da bi ga ne bilo treba uvažati, glede nekaterih vrst bi se dalo misliti celo na izvoz.

Borza dela v Mariboru. Od 26. septembra do 2. oktobra je pri borzi dela iskallo posla 74 moških in 67 ženskih, t. j. 141 oseb, delo je bilo ponujeno 68 moškim in 56 ženskim, t. j. 124 osebam, delo je dobilo 79 oseb in sicer 42 moškim in 37 ženskim, odpadlo je 20 moškim in 125 ženskim, skupaj 145 oseb. — Od 1. januarja do 2. oktobra pa je dela iskallo 5375 oseb, 5487 osebam je bilo delo ponujeno, v 2465 slučajih je borza posredovala uspešno, 3167 jih je odpadlo in 610 jih je odpotovano. — Pri borzi dela v Mariboru dobijo delo 1 kovač, 1 lesni manipulant, 3 sodarji, 5 pečarjev, 1 elektrikar, 2 soboslikarja, 1 čevljar, 1 slaščičar, 1 lovec, 2 tesarja, 10 kovačev, 1 zidar.

Razburjenje na Poljskem radi pogobe med Rusijo in Litvansko. Poljski listi razpravljajo zelo živahno o določbah pogobe, ki je bila te dni sklenjena med Rusijo in Litvansko. Listi zatrjujejo, da ta pogodba ni v skladu z obveznostmi, ki jih je Litvanska prevzela napram Družbi narodov, posebno s čl. 16. pač Družbi narodov. S to pogodbo pa so baje tudi Rusi prekršili čl. 3. pogodbe, ki je bila sklenjena v Rigi. Listi pozivajo vladu, naj braní interese Poljske.

Zborovanje ruske komunistične stranke se bo vršilo 25. t. m. Zborovanje komunistične stranke ZSSR, ki je bilo sklicano za 15. oktobra, je bilo sedaj prenešeno na 25. oktober.

Po svetu. Z ozirom na skušnje zadnjih let je odredil ogrski justični minister v sporazumu s trgovskim ministrom, da se bo akcijski regulativ reformiral. Znan ogrski jurist je akcijsko pravo na novo predelal, za temelj mu je služil tozadven nemški zakon. — **Združene jeklarne** v Düsseldorfu so zelo aktivne. Ponudile so mestu Düsseldorf kredit petih milijonov mark za dobo 10 let, samo s tem pogojem, da bo dobavilo mesto material za gradbo novega mostu izključno le od jeklarn. Gradba mostu stane 13 do 14 milijonov mark, železnega in jeklenega materiala bodo porabili 1100 ton. — Prednostne akcije nemške družbe državnih železnic so vpeljali na berlinsko borsco. V cbitku jih je bilo prvi dan par stotisoč v kurzu 97%. — V Gbelu na Moravskem je švedski inženjer Sundberg skupaj s par drugimi inženirji pregledal tamošnji teren glede naftne. Razmere so tako ugodne, da bodo že letos lahko začeli vrtati. Če se bo pri vrtanju ugotovila tolikšna množina nafta, da se bo splačalo izkorisčati jo, kar je zelo verjetno, bi ponemnilo to za državna petrolejska podjetja novo etapo razvoja. — Na Češkoslovenskem je bilo v avgustu 32 štrajkov, 8 polnih in 24 delnih. V štrajkujočih podjetjih je bilo zaposlenih 17.000 delavcev, štrajkalo jih je 8770. Zgubljenih delavnih dni je bilo 41.600, zgubljene mezde pa dober milijon Kč. — V drugem septembrovem tednu se je število brezposelnih na Polj-

skem spet skrčilo in je znašalo v sredini septembra še 228.000 oseb. — V Essen je prišel vodja japonske industrije in lastnik največje japonske ladjedelnice princ Mazukate, da se pogaja s tvrdko Krupp o velikih dobavah jekla za japonske ladjedelnice. — Angleške tovarne avtomobilov so znižale ceno pri avtomobilih za 20 do 100 funtov. Na trgu je prišel nov avtomobilni tip za 100 funtov. — V letošnjem novembру bo trgovska in obrtna zbornica v Budimpešti praznovala 75-letnico svojega obstoja. Tedaj se bo vršilo v Budimpešti slavnostno zborovanje, na katero bodo povabljeni zatopniki domačih in inozemskih trgovskih in obrtnih zbornic, zastopniki interesnih skupin trgovine, industrije in obrti, ter zastopniki vlade. — **Donavsko parobrodna družba** ustavlja te dni ekspresni promet po Donavi. — Ze omenjeno zvišanje kapitala švedsko-ameriškega vžigaličnega trusta je v zvezi z nadaljnjim prediranjem trusta po drugih evropskih državah: govorijo o Angliji, Danski, Češkoslovaški in Švici. — Vzhodno Slovaško nameravajo elektroficiрати in izdelujejo že podrobne načrte. — Poljski sindikat einka je podpisani, začel je delovati 1. oktobra, traja zaenkrat šest mesecev, centrala je v Varšavi. — Aradska tovarna vagonov ustanavlja z delniško glavnico 120 milijonov lejov tovarno za izdelovanje aeroplakov. Izdelovali bodo izključno le vojaške aeroplane. — Lan je letos v Latviji dobro uspel, upajo na boljšo kvaliteto kot lani. Latvija je ena onih ruskih obravnih držav, ki pridelujejo najboljši lan. — Ameriški trgovski bombaž bo imel letos ogromne zaloge; pridelek ceni je na 15.810.000 bał.

Ruski eksportni program gre dobro od rok; v prvih septembarskih polovicih na primer so eksportirali 80% rži in 53% pšenice, ki je bila določena za ves mesec. — Med Jugoslavijo in Ogrsko se vršijo pogajanja vlad, državnih železnic ter poštih in carinskih uradov glede ureditve obmejnega prometa. — Brata Arrachart, Francoza, sta letela v juniju z aeroplonom iz Pariza v Basoro v Mezopotaniji, ne da bi se bila kaj ustavila, 3475 km. Nato je letel Francoz Girier iz Pariza v Omsk v Sibirijo, 4715 km, nato Challe in Weiser iz Pariza v Bender Abbas ob Perzijskem zalivu, 5200 km; sedaj pa letita Arracharta v Irkutsk v Sibirijo, 6770 kilometrov.

Ljubljanska borza.

Ponedeljek 4. oktobra 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921, den. 71, bl. 72; Loterijska drž. renta za vojno škodo, den. 305, bl. 300; Zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d. Celje, den. 193, bl. 194, zaklj. 194; Ljublj. kreditna banka, Ljubljana, den. 155; Merkantilna banka, Kočevje, den. 93, bl. 98; Prva hrv. štedionica, Zagreb, den. 865, bl. 868; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 165, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, bl. 110; Zdržene papirnice Vevče, Gorice in Medvode d. d., Ljubljana, den. 102; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 55, bl. 65; Šešir, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka, den. 104.

Blago: Drva bukova, cepanice, suha, 1 m dolga, ogledana, feo nakl. post., 30. vag., den. 18, bl. 18, zaklj. 18; drva mešana — hrastova, bukova in gabrova z okroglicami, ogledana, feo nakl. post., 25. vag., den.

slanine na debelo 19, masti 25, šunke 35, prekajenega mesa 30 do 32, prekajenih parkljev 8 do 10, prekajene glave 10, jezika 35, kg koštrunovega mesa 13 do 14, jagnjetine 20, konjskega mesa 6 do 8, kg krakevskih klobas 45, debrecinskih 5, hrenov 35, safalad 35, posebnih 30, tlačenek 30, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 67, prekajene slanine 28 do 30, piščanec majhen 15 do 18, večji 20 do 25, kokoš 25 do 35, petelin 25 do 30, raca 25, domać zajec 10 do 30, kg krapa 25 do 30, linja 25, šuke 35, postrvi 55 do 60, klena 15 do 20, mrene 25, pečenke 15, liter mleka 2.50 do 3, kg surovega masla 40, čajnega masla 55, masla 45, bohinjskega sira 36 do 44, sirčka 9 do 10, par jaje 2.50 do 3, liter vina 18 do 20, čaša piva 3.25, vrček piva 4.50 do 5, steklenica piva 5.25 do 5.50, kg belega kruha 6, črnega 5 in rženega 5, kg hrušk 3 do 10, kg jabolk 2 do 8, ena limona 0.75 do 1, kg orehov 12, luščenih orehov 34, češljelj 4 do 6, suhih češljelj 10, kg grčedja 8 do 12, breskev 6 do 8, liter brusnice 8 do 10, kg kave 42 do 74, pražene 56 do 100, kg sladkorja 13.50, v kockah 15.50, kavne primesi 22, riža 7 do 12, liter namiznega olja 20, jedilnega 18, vinskega kisa 4.50, navadnega kisa 2.50, kg soli 3.50, kamene 3.75, celega popra 52, mlečega 54, paprike III, vrste 24, sladke paprike po kakovosti 58, liter petroleja 7, kg testenin 8.50 do 12, pralnega luga 3.75, čaja 76, kg moke št. 0 je 5.50 do 6, št. 1 do 5.50, št. 2 do 4.50, št. 3 3.75, št. 5 3.75 do 4, kg kaše 6 do 7, ješprenjena 6 do 8, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2.50, ko-

ruzne moke 8 do 9, ržene moke 5, q pšenice 310 do 320, rži 235 do 260, ječmena 225 do 240, ovsna 210 do 250, koruze 220 do 230, ajde 300 do 325, fižola ribničana 350, prepeličarja 320, graha 430 do 500, leče 600, q premoga 43.50, kubični meter trdih drv 150, mehkih drv 75, q sladkega sena 100, polsladkega sena 80, kislega sena 75, slame 50, kg glavnate solate 2 do 5, ajserice 3 do 5, endivije 3 do 5, poznega zelja — 75 do 1, rdečega zelja 2 do 3, kislega zelja 3.50, ohrovka 1 do 1.50, karfijol 12 do 16, kolerab 3, kolerab podzemljic 1, kg špinace 4 do 5, paradižnikov 3 do 4, kumar 1.50 do 2, kumarice za vikisanje 15 do 18, fižola v stroju 4 do 5, luščenega 3 do 4, čebule 2 do 2.50, česna 5 do 7, krompirja 1.25 do 1.50, repe 1, kisle repe 3, korenja 1 do 3, peteršilja 3, zelenjave za juho 3, kg zelene paprike 20 do 25.

Mariborski trg dne 2. oktobra 1926 je bil takor na navadi zelo dobro založen, kupčija je bila zelo živahna, cene so bile le deloma spremenjene. Slaninarji so pripeljali na 41 vozeh 104 zaklani svinje, katere so prodajali na drobno po 10.50 do 27, na debelo pa po 14 do 17 Din/kg. — **Perutnine in domaćih živali** je bilo okoli 800 komadov. Cene so bile piščancem 12.50 do 35, kokošem 30 do 45, racam, gosem in puranom 30 do 100, domaćim zajcem 5 do 30, golobom 20 do 25 Din komad. — **Krompir, zelenjava in druga živila, sadje, cvetlice:** Krompirja je bilo 26 voz in se je prodajal po 5 do 5.50 Din mernik (7½ kg) oziroma 1.25 do 2 Din kilogram; čebule in česna je bilo 16 voz

in se je prodajala čebula po 1 Din do 3, česen pa 5 do 7 Din venec, solata in ohrov 0.25 do 2, endivija 1 do 1.50, buče 1 do 2, kumarice 0.25 do 2 Din komad, paradižniki 2.50 do 3.50, kislo zelje 4 Din kilogram, zelenjatih glav je bilo 18 voz po 0.75 do 1.50 Din komad, mleko 2 do 2.50; smetana 11 do 14, oljčno olje 32 do 40, bučno olje 20 do 24 Din liter, surovo mleko 40, kuhan 44 do 50. Čajno 50 do 65 Din kg, jajca 1.25 do 1.50 Din komad. Sadje: hruške in jabolka 2 do 6, breskev 4 do 8, češplje (so se podražile) 2 do 4 Din kilogram, limone 0.75 do 1.50 Din komad, grozdje banatsko 10 do 12, domače, ki je pa letos zelo voden 8 do 10 dinarjev kilogram, cvetlice 0.25 do 5, z loneci vred 15 do 50 Din komad. — **Lončena in lesena roba** 1 do 100 Din komad, brezove metle 2.25 do 5, leseni kurniki 37.50 do 100 Din komad, koruzna slama 25 do 30 Din vreča, leseni ročni vozovi 200 do 500 Din, kočije 1500 Din komad. — **Seno in slama na mariborskem trgu.** V sredo 29. septembra so kmetje pripeljali 14 voz sena, 5 voz otave in 6 voz slame, v soboto 2. oktobra pa 9 voz sena, 6 voz otave in 11 voz slame na trg. Cene so bile senu 80 do 100, otavi 80 do 90, slami pa 40 do 50 Din za 100 kg.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Ekonomsko odelenje direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. oktobra t. l. ponudbe za dobavo granitnih kvadrov, do 12. oktobra t. l. za dobavo platna (Rupfenleinen), stoje-

če plinske peči, kretniških pragov ter raznih krtač, metel in slammnih podnožnic. Pogoji so na vpogled pri imenuvanem odeljanju vsak delavnik od 10. do 12. ure. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 12. oktobra t. l. ponudbe za dobavo cementa in strojnegga olja, do 16. oktobra t. l. za dobavo jeklene vrvi. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 12. oktobra t. l. ponudbe za dobavo bakra za transformatorske ovoje, ovjalnega traku in volnenega traku. — Direkcija državnega rudnika v Žabukovei sprejema do 14. oktobra t. l. ponudbe za dobavo jamskega lesa in do 21. oktobra t. l. za dobavo sena. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 25. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 2 štedilnikov. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. oktobra t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 20.000 kg pšenične moke; dne 15. oktobra t. l. pri komandi 8. žandarmijskega polka v Ljubljani glede dobave 300 m³ drva; dne 18. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subetici glede dobave knjigoveškega kartona; dne 22. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega železa; dne 23. oktobra t. l. pri generalni direkciji državnih železnic v Beogradu glede dobave mehkega lesa; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave materijala za barvanje.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Naznanilo preselitve

Staroznana tvrdka

I. I. NAGLAS
tovarna pohištva v Ljubljani
vljudno naznanja, da se je s svojo prodajalno
preselila

iz dosedanjih prostorov v svoje novo opremljene lokale
Turjaški trg št. 6
ter upa na nadaljno naklonjenost svojih cenj. odjemalcev.

Veletrgovina kolonijalne
in špecerijske robe

IVAN JELAČIN, Ljubljana
Zaloga sveže pražene kave,
mletih dišav in rudninske vode.
Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenike

VINOCEI
tovarna
vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi

: najfinješi in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoder-
nejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Edino šivalni stroji in

najboljši kolesa

za rodbino, obrt in industrijo so le

JOS. PETELINCA

Gritzner

Tudi
na obroč!

Adler

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezunu brezplačno. — Večletno garancija.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za
vsa v tiskarsko
stroko spadajoča

dela. Tiska vse

tiskovine za trgo-

vino, industrijo in

urade; časopise,

knjige, koledarje,

letake, posetnice

i. t. d. & i. t. d.

Lastna knjigoveznična.

Veletrgovina

A. ŠARADON

v Ljubljani
priporoča

špecerijsko
blago

raznovrstno žganje
moko in

deželne pridelke
raznovrstno
rudniško vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Oglejte si

bogato zaloge nogavje in rokavje za
name, gospode in otroke, vezevine,
našivkov in čipk ter drugega modrega
in toaletnega blaga, potrebščin za Ši-
vilje, krajšče in tevjarje

na veliko in malo

po najnižji dnevni cenji pri:

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika,
ob vodi leve.